

APLICATIU

GUIA DOCENT

PROVISIONAL

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Culturas políticas y conflictos sociales en la Cataluña Contemporánea
Codi	100
Crèdits ECTS	6 ECTS
Curs i període en el que s'imparteix	4rt curs
Horari	(link a la pàgina web del centre o titulació)
Lloc on s'imparteix	Facultat Filosofia i Lletres
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Pere Gabriel
Departament	Història Moderna i Contemporània
Universitat/Institució	Autònoma de Barcelona
Despatx	B7-1128
Telèfon (*)	93 581 24 86 (93 581 11 86)
e-mail	pere.gabriel@uab.cat
Horari d'atenció	Dimarts i dijous, 11,30-12,30 hores (caldrà comprovar aquesta indicació en començar el curs)

2. Equip docent

Nom professor/a	
Departament	
Universitat/Institució	
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	
Horari de tutories	

(Afegiu tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius

3.- Prerequisits

(prerequisits oficials i/o coneixements necessaris per a seguir correctament l'assignatura)

A les assignatures de primer es podria incloure informació sobre els coneixements mínims necessaris per a cursar l'assignatura, com a consells sobre quins temes repassar

No se n'han previst

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura pretén facilitar als alumnes instruments i recursos adequats per tal de poder assolir un coneixement sòlid a l'entorn dels principals factors polítics, socio-econòmics i culturals que configuraren la societat catalana contemporània. Amb una especial atenció dedicada als debats i formulacions de les grans cultures polítiques (conservadora, liberal, democràtica, republicana, socialista, anarquista, sindicalista...), així com el procés complex de l'afirmació catalanista i la seva evolució. La caracterització de la conflictivitat social serà un altre dels grans eixos de l'explicació. Tot plegat, amb indicacions rellevants referides tant a la realitat espanyola com l'europea i internacional.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CE. (CE: competències específiques ...)
	CE3. Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar críticament les seves aportacions. CE4. Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi historiogràfica
Resultats d'aprenentatge	-CE3.2. Identificar els conceptes històrics clau de la societat catalana contemporània. -CE4.5. Identificar i utilitzar de manera apropiada fonts d'informació per a la investigació històrica contemporània de Catalunya.
Competència	CT. (CT: competències transversals)
	CT1. Desenvolupar la capacitat de anàlisis i síntesis CT3. Comunicar oralment i per escrit en llengua pròpia. CT13. Raonar críticament.
Resultats d'aprenentatge	CT1. Desenvolupar la capacitat de anàlisis i síntesis CT3. Comunicar oralment i per escrit en llengua pròpia. CT13. Raonar críticament
Competència	CG. (CGU: competències generals UAB, si no estan incloses a les CT)
	CG2 Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom. CG3 Respectar la diversitat i pluralitat d'idees, persones i situacions.

6.- Continguts de l'assignatura

Els principals temes a desenvolupar al llarg del curs seran:

01. Una nova societat d'hegemonia liberal i burgesa. El camp, la industrialització i la urbanització de la població catalana al llarg del segle XIX i primeres dècades del XX: conflictes, tensions i diferenciacions socials. El sectors populars i obrers: treball i vida quotidiana. Higiene i salut.
02. Política i Estat Liberal espanyol a Catalunya. Guerres civils i revolucions polítiques. La militarització oficial de la vida política catalana i l'insurreccionalisme mesocràtic i popular.
03. Liberalisme i conservadorisme. Democràcia i republicanisme. Evolució i actituds davant la qüestió obrera.
04. Les formulacions polítiques inicials del catalanisme: provincialisme, regionalisme i nacionalisme. El catalanisme democràtic i la vehemència literària i política xarona del vuit-cents.
05. La cultura democràtica federal del vuit-cents i el catalanisme.
06. L'obrerisme militant. Mutualisme, Cooperativisme, Socialisme i Primera Internacional. El socialisme reformista. L'anarquisme i l'anarcosindicalisme.
07. Després del 1898: les reformulacions del regionalisme, el catalanisme liberal i el nacionalisme republicà. Intel·lectualitat i compromís social i cívic. El republicanisme català dels anys trenta.
08. La sindicalització de la societat catalana. Les grans vagues, la primera guerra mundial i la vertebració del moviment obrer del nou-cents. La CNT . El socialisme psoista i la UGT. El socialisme liberal. Davant la Segona República. Parlamentarisme, reformes socials i perspectives revolucionàries.
09. La Guerra Civil de 1936-1939.
10. Discussió del feixisme i el franquisme catalans.
11. Antifranquisme i reformulació de la cultura política obrera. El nou sindicalisme. La recerca d'un nou sistema de moviments socials.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

(metodologia docent)

La metodologia docent i les activitats formatives contemplaran aspectes diversos. Per exemple:

Assistència a classes teòriques dirigides per el professor.
Assistència a sessions de seminaris i pràctiques dirigides per el professor.
Lectura comprensiva de textos.
Aprenentatge d'estratègies de recerca d'informació.
Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.
Preparació de presentacions orals.
Estudi personal.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes teòriques	39	Identificació d' alguns conceptes històrics clau, que permetin d'entendre la societat catalana actual. Identificar i utilitzar de manera apropiada fonts d'informació per a la investigació històrica de Catalunya i la seva contemporaneïtat. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi. Raonar críticament.
Seminaris i pràctiques dirigides	6	Organitzar i presentar públicament els principals conceptes historiogràfics. Resoldre problemes. Coordinar el treball interdisciplinar amb

		d'altres equips.

Supervisades

Tutories	15	Treballar en equip, tot assegurant la compatibilització de les diverses aportacions.
Exercicis pautats d'aprenentatge	7,5	Resoldre problemes. Identificar alguns conceptes històrics clau, que permetin d'entendre la societat espanyola actual. Identificar i utilitzar de manera apropiada fonts d'informació per a la investigació històrica de la Història Contemporània de Catalunya. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi. Raonar críticament.

Autònomes

Estudi personal	45	Resoldre problemes. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi. Raonar críticament.
Lectura de textos. Redacció de treballs. Preparació de comentaris orals i seminaris. Recerca de informació bibliogràfica	30	Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi. Comunicar oralment i per escrit en la llengua pròpia. Resoldre problemes. Treballar en equip, tot assegurant la compatibilització de les diverses aportacions. Raonar críticament.

8.- Avaluació

(Indicar el tipus d'evidències d'aprenentatge que l'estudiant haurà de lliurar, el seu pes en la qualificació final, els criteris d'avaluació, la definició de "no presentat", el procediment de revisió de les proves, el tractament d'eventuals casos particulars, etc.)

Conforme al dictat en la Memòria del Grau aprovada, l'assignatura s'avaluarà contemplant els punts següents:

- a) Proves escrites (tant parcials com finals), amb nota acumulada que signifiqui fins un 60 % del total de la qualificació màxima a obtenir;
- b) Treballs, ressenyes, resums, comentaris d'anàlisi de textos i altres documents (quadres estadístics, gràfics, mapes, imatges, etc.) i / o preparació de comentaris orals i intervencions de seminari, amb nota acumulada que signifiqui fins un 30 % de la qualificació màxima;
- c) Exposicions i comentaris orals en les sessions de seminaris de discussió i debat, amb nota acumulada que signifiqui fins un 10 % de la qualificació màxima;

En el seu conjunt, per a superar l'assignatura l'alumne haurà d'obtenir la qualificació de 5 sobre 10. D'altra banda, cada professor podrà marcar, si ho creu útil, uns mínims a assolir en cadascun dels ítems a), b) i c) aquí contemplats.

Advertiments:

Només es reavaluaran les activitats d'avaluació realitzades. Es considerarà com a "no presentat" l'alumne que hagi fet menys del 40% del total de l'avaluació.

La còpia de fonts escrites (internet, llibres, treballs, etc.) suposa un zero en la qualificació de l'exercici i que l'alumne perdi la convocatòria del total de l'assignatura.

L'alumnat tindrà dret a revisar els resultats de les proves realitzades. El professorat establirà oportunament els mecanismes per fer-ho.

Es tindran en compte els casos particulars, degudament justificats, que rebran el corresponent tractament específic.

9- Bibliografia i enllaços web

Obres generals de referència:

Bahamonde, A., coord.; Carasa, P.; Gabriel, P.; Martínez, J.A.; i Pizarroso, A. (2000): *Historia de España. Siglo XX, 1875-1939*, Madrid, Cátedra.

Bonamusa, F., dir. (2006 i 2009): *Generalitat de Catalunya. Obra de Govern. Vols. I- II*, Barcelona, Generalitat de Catalunya.

Gabriel, P., dir. (1994-1999): *Història de la Cultura Catalana. Vols. V-X*, Barcelona, Ed. 62.

Riquer, B. de, dir. (1995-1998): *Història. Política, Societat i Cultura dels Països Catalans. Vols. 6-12*.

Risques, M., dir.; Duarte, A.; Riquer, B. de; Roig Rosich, J.M. (1999): *Història de la Catalunya Contemporània*, Barcelona, Pòrtic.

Solé, J.M. i Villarroya, J. (2005): *Breu història de la guerra civil a Catalunya*, Barcelona, Edicions 62.

Vilar, P., dir. (1987-1989): *Història de Catalunya. Vols. V-VII*, Barcelona, Ed. 62.

Algunes monografies:

Balcells, A., coord. (1988): *El pensament polític català. Del segle XVIII a mitjan segle XX*, Barcelona, Ed. 62.

Ballester, D. (1996, 1998): *Marginalitats i hegemonies: la UGT de Catalunya (1888-1939) De la fundació a la II República, i Els anys de la guerra. La UGT de Catalunya (1936-1939)*, Barcelona, Columna / Fundació Josep Comaposada.

Bonamusa, F., i Serrallonga, J. (1995): *Del roig al groc : Barcelona, 1868-1871 : quintes i epidèmies*, Barcelona, L'Avenç.

Casanova, J. (1997): *De la calle al frente. El anarcosindicalismo en España, 1931-1939*,

Barcelona, Crítica.

Castillo, S. (dir); Martín Ramos, JL; Bizcarrondo, M.; Gabriel, P. (2008-2011) *Historia de la UGT*, vols. 1,2,3,4, Madrid, Siglo XXI

Duarte, A. (2004): *Història del republicanisme a Catalunya*, Vic /Lleida, Eumo/Pagès
Gabriel, P.; Janué, M.; Molas, I.; Pich, J.; Riquer, B. de (2003): *La Diputació revolucionària 1868-1874*, Barcelona, Diputació de Barcelona.

Gabriel, P. (2008): *El catalanisme i la cultura federal*, Reus/Barcelona, Fundació Josep Recasens / Fundació Campalans

Granja, de la, J.L., Beramendi, J., Anguera, P. (1999): *La España de los nacionalismos y las autonomías*, Madrid, Síntesis.

Izquierdo, S. (2006): *República i autonomia*, Catarroja / Barcelona, Ed. Afers.

Madrid, F., i Venza, C. (2001): *Antología documental del anarquismo español*, Madrid, FAL.

Nadal, J. i Carreras, A., dir i coord. (1990): *Pautes regionales de la industrialización española (siglos XIX y XX)*, Barcelona, Ariel.

Pich i Mitjana, J. (2004): *Federalisme i catalanisme: Valentí Almirall i Llozer (1841-1904)*, Vic, Eumo.

Renyer, J. I Pujol, E., dirs. (2007): *Pensament polític als Països Catalans, 1714-2014*, Barcelona, Pòrtic.

Tavera, S., coord. (2000): *El anarquismo español*, Madrid, Ayer, 45/2000

Termes, J. (2000): *Història del catalanisme fins al 1923*, Barcelona, Pòrtic.

Termes, J. (2011): *Història del moviment anarquista a Espanya (1870-1980)*, Barcelona, L'Avenç.

Towson, N, (ed.); Ramos, D.; Gabriel, P. i altres (1994): *El republicanismo en España, 1830-1977*, Madrid, Alianza.

Vega, E. (2004): *Entre la revolución y la reforma. La CNT a Catalunya (1930-1936)*, Lleida, Pagès

Amb major detall i precisió (de capítols i pàgines), a classe, dins la tutoria i a través del campus virtual, el professor facilitarà referències bibliogràfiques específiques i d'altres

materials útils per la preparació dels diversos temes del programa.

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

Vegeu els diversos documents al campus virtual de l'assignatura